

اولین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

تعلیم و تربیت مجازی و چالش‌های عصر حاضر

نفیسه قلی پور

کارشناسی آموزش ابتدایی ، دانشگاه فرهنگیان تربت حیدریه
nfs.gholipour@yahoo.com

چکیده

هدف از اجرای این پژوهش بررسی چالش‌ها و مشکلات آموزش مجازی در حوزه آموزش و پرورش از دیدگاه معلمان بود. جامعه آماری این پژوهش مشتمل بر ۷ نفر از معلمان مدارس ابتدایی (دخترانه و پسرانه) شهرستان میناب بود که با استفاده از روش پژوهش پدیدارشناسی، نمونه‌گیری هدفمند و مصاحبه نیمه ساختار یافته انجام شد و پس از مصاحبه هفتم اشباع نظری حاصل گردید. داده‌ها با استفاده از روش کدگذاری تحلیل شد. نتایج پژوهش چالش‌های آموزش مجازی را در ۵ محور اصلی ضعف زیرساختی، عدم وجود نظم، عدم بروز خلاقیت، عدم وجود ارزشیابی صحیح و عدم رشد مهارت اجتماعی نشان داد. در آموزش مجازی امکان دسترسی به اینترنت برای همگان وجود ندارد و هزینه اینترنت بالاست. در این نوع آموزش به دلیل عدم وجود امکانات کافی (گوشی، تبلت، آپدیت و...) برای شرکت در کلاس‌های مجازی در خانواده به علت عدم توانایی خانواده در تهیه آنها یا حضور بیش از یک دانش‌آموز در خانواده سبب ایجاد بی‌نظمی در برگزاری کلاس‌ها شده است. محیط مدرسه در پرورش خلاقیت و رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان نقش مهمی ایفا می‌کند حذف فضای رقابت و تعامل بین دانش‌آموزان در فضای مجازی امکان پرورش خلاقیت و رشد مهارت‌های اجتماعی را تضعیف کرده و همچنین در فضای مجازی به علت نبود ارتباط چهره به چهره و کمک کردن والدین به فرزندان نمیتوان ارزشیابی درستی از دانش‌آموزان داشت.

کلمات کلیدی: آموزش مجازی، چالش‌ها، ارزشیابی، خلاقیت، روش پژوهش پدیدارشناسی

۱-مقدمه

در این روزها که شیوع ویروس کرونا تمام ساختارهای اجتماعی را در کشور و البته در سراسر دنیا به هم ریخته و با چالش‌های جدی مواجه کرده است از فرهنگ و اقتصاد و صنعت گرفته تا ورزش و گردشگری و تمام حوزه‌های دیگر درگیر این ویروس شده‌اند. حوزه آموزش نیز از این قاعده مستثنی نیست. نظام آموزشی در هر کشوری که به هر شکل ممکن از راه موجود برای استمرار آموزش و پرورش و فعالیت‌های آموزشی استفاده می‌کند. در عصر حاضر طبیعتاً بهره‌گیری از فضای مجازی و اینترنت بهترین موقعیت برای پوشش خلا آموزشی ایجاد شده است.

نظام آموزش از راه دور از آغاز نیمه دوم قرن بیستم پا به عرصه وجود گذاشت یکی از عوامل پیدایش این شیوه آموزش را می‌توان پیشرفت فناوری دانست. امروزه در کشورهای مدرن یادگیری از راه دور بسیار متداول می‌باشد. برای این روش ممکن است از ویدیو، رایانه، پست الکترونیک و تکنولوژی مرتبط با اینترنت استفاده شود. آموزش از راه دور با بهره‌وری از اینترنت امکان پذیر می‌شود. آموزش غیر حضوری در دهه اول سال ۱۷۱۷ میلادی آغاز شده است. این نوع آموزش در سال ۱۸۵۴ در کشورهای مدرن از طریق جزوه خلاصه شده، فعالیتش گسترش پیدا کرد. در ایران آموزش از راه دور در سال ۱۳۶۶ آغاز شد و تا امروز رشد قابل توجهی در آموزش علم‌آموزان داشته است (پوریا فرد، ۱۳۹۵).